

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Odškodnina>Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja
Uveljavljanje odškodnine zoper storilca kaznivega dejanja

Portugalska

Kako lahko uveljavljam odškodnino ali druga pravna sredstva/nadomestila zoper storilca kaznivega dejanja v sodnem postopku (kazenski postopek) in na koga moram nasloviti ta zahtevek?

Na Portugalskem se mora odškodnina praviloma uveljavljati v okviru kazenskega postopka. Kazniva dejanja, ki so predmet kazenskega postopka, pa so lahko tudi podlaga za civilno odgovornost, če škodujejo interesom, za katere bi bilo v skladu s civilnim pravom mogoče uveljavljati odškodnino za materialno škodo.

V zakoniku o kazenskem postopku (*Código Processo Penal* – CPP) je določeno načelo povezanosti, v skladu s katerim je treba odškodninski zahtevek na podlagi storitve kaznivega dejanja predložiti v okviru zadevnega kazenskega postopka, ločeno pa se lahko obravnava samo pred civilnim sodiščem, in sicer v primerih, ki so določeni v pravu in zakoniku o kazenskem postopku.

Kadar ima žrtev prebivališče v drugi državi članici Evropske unije in je žrtev kaznivega dejanja v državi, ki ni država njenega prebivanja, lahko odškodninski zahtevek predloži organu, ki je odgovoren za proučitev in odločitev v zvezi s takimi zahtevki v njeni državi prebivanja. Ta mora zahtevek posredovati pristojnemu organu države, v kateri se je zgodilo kaznivo dejanje.

V kateri fazi kazenskega postopka moram predložiti zahtevek?

Žrtev kaznivega dejanja mora svojo namero za predložitev odškodninskega zahtevka izraziti, takoj ko vloži pritožbo ali pred zaključkom preiskave. Nato bo uradno obveščena o obtožnem aktu in bo lahko v 20 dneh predložila svoj odškodninski zahtevek.

Četudi odškodninski zahtevek ni bil predložen, lahko sodnik na lastno pobudo in ob upoštevanju okoliščin žrtve kaznivega dejanja odredi, da mora obtoženec žrtvi za utrpelo škodo plačati določeno odškodnino, razen če žrtev temu nasprotuje.

Žrtve nasilnih kaznivih dejanj lahko odškodninski zahtevek predložijo v enem letu od dokončne odločbe.

Če je bila žrtev v času storitve kaznivega dejanja mladoletna, lahko zahtevek predloži v enem letu od dneva, ko je postala polnoletna ali pridobila popolno poslovno sposobnost.

Kaj lahko zahtevam v zahtevku in kaj moram navesti (skupni znesek in/ali posamezne izgube, izgubljeni dobiček in obresti)?

Odškodninski zahtevek se lahko predloži na podlagi:

materialne škode: vključno s škodo, ki jo povzroči kaznivo dejanje (na primer stroški bolnišničnega zdravljenja, posvetovanj, zdravlil itd.), in nadomestili, ki jih žrtev kaznivega dejanja ne prejema več (na primer plačilo, ki ga je nehala prejemati, ker ni bila zmožna delati);

psihološke škode: čeprav jo je težko finančno opredeliti, je zanjo mogoče dodeliti finančno odškodnino (na primer škoda, ki zmanjšuje dobrobit, dostojanstvo ali dobro ime, vključuje fizično bolečino, psihološke motnje in čustveno stisko).

Ali obstaja poseben obrazec za takšne zahteve?

Ne. Zahtevek mora vključevati le kratek opis dejstev, na katerih temelji, v njem pa morata biti navedena utrpela škoda in njena vrednost.

Če je v zahtevku navedena vrednost višja od 5 000 EUR, se zanj zaračuna sodna taksa, zahtevek pa mora predložiti odvetnik.

Škoda, ki jo plača država

V primeru nasilnih kaznivih dejanj lahko država plača predujem. Izpolniti je treba [poseben obrazec](#), v njem navesti znesek zahtevane odškodnine in mu priložiti zahtevane dokumente, kot so napoved za odmero davka od dohodkov žrtve kaznivega dejanja in tožeče stranke (če to ni žrtev) za leto pred storitvijo kaznivega dejanja ter dokazila o stroških, navedenih na obrazcu.

Za primere nasilja v družini lahko država plača predujem, pri čemer je treba izpolniti [poseben obrazec](#). Priložiti mu je treba dokumente, naštetje pod točko a).

S katerimi dokazi moram podpreti svoj zahtevek?

Žrtev kaznivega dejanja mora predložiti vse dokumente, ki dokazujejo utrpelo škodo (glej točko 1.1). Zagotoviti mora tudi priče, ki lahko potrjujejo, da je žrtev kaznivega dejanja utrpela navedeno škodo.

Ali moram v zvezi z zahtevkom plačati sodne takse ali druge stroške?

Če je vrednost zahtevka nižja od 5 000 EUR, se taksa ne zaračuna, zahtevek pa lahko predloži žrtev kaznivega dejanja sama.

Če je vrednost zahtevka višja od 5 000 EUR, ga mora predložiti odvetnik, ki zastopa žrtev kaznivega dejanja, zanj pa je treba plačati sodno takso, razen če žrtev prejema pravno pomoč.

Pri žrtvah nasilnih kaznivih dejanj in nasilja v družini se zahtevek za predujem pošlje komisiji za zaščito žrtv kaznivih dejanj (*Comissão de Proteção às Vítimas de Crimes* – CPVC), zanj pa žrtvi ni treba plačati stroškov ali taks.

Če je bilo kaznivo dejanje storjeno na ozemlju druge države članice EU, se lahko zahtevek predloži komisiji za zaščito žrtv kaznivih dejanj, če ima tožeča stranka običajno prebivališče na Portugalskem.

Ali lahko pred in/ali med postopkom dobim pravno pomoč? Ali lahko dobim pravno pomoč, če ne živim v državi, v kateri poteka postopek?

Da, pod določenimi pogoji lahko zaprosite za pravno pomoč.

Žrtev kaznivega dejanja ima pravico do pravnega nasveta in navodil v zvezi z njeno vlogo v postopku.

Če se želite postopka udeležiti kot civilna stranka, morate za pravno pomoč zaprositi v zgodnji fazi postopka ali kadar želite, da vas kot pričo spremlja odvetnik, vendar nimate finančnih sredstev, da bi pokrili njegovo nagrado.

Lahko zaprosite tudi za pravno pomoč v obliki:

popolne ali delne oprostitve plačila sodnih taks,

dodelitve odvetnika in plačila njegove nagrade ali

obročnega odplačevanja sodnih taks ali odvetnikove nagrade.

Opomba: Odločbo o vlogi za pravno pomoč sprejmejo organi za socialno varnost na podlagi formule za izračun, ki upošteva vložnikova sredstva, prihodke in odhodke. Vlogo za pravno pomoč je treba vložiti na obrazcu, ki je brezplačno na voljo v službah za socialno varnost. Lahko jo vložite osebno, po telefaksu, pošti ali prek spleta, pri čemer morate v slednjem primeru izpolniti ustrezen [digitalni obrazec](#). Vlogi je treba priložiti vrsto dokumentov, ki potrjujejo finančne težave vložnika. Odločba bo sprejeta v 30 dneh. Žrtev kaznivega dejanja nima stroškov z vložitvijo te vloge.

V katerih primerih bi kazensko sodišče zavrglo ali zavrglo moj zahtevek zoper storilca kaznivega dejanja?

Če za storitev kaznivega dejanja ne bi bila izdana obsodba.

Če žrtev kaznivega dejanja ne more dokazati škode, ki jo je utrpela.

Ali lahko zoper tako odločbo vložim pritožbo ali druga pravna sredstva?

Da. Če ste v postopku udeleženi kot civilna stranka, se lahko zoper odločbo pritožite.

Če zahtevek iz katerega koli razloga ni bil obravnavan, lahko uporabite tudi običajna sredstva (civilno sodišče).

Če mi sodišče dodeli odškodnino, kako lahko zagotovim izvršitev sodne odločbe zoper storilca kaznivega dejanja in kakšno pomoč lahko dobim pri tem?

Če obtoženec odškodnine ne plača prostovoljno, lahko žrtev kaznivega dejanja ustrezno ukrepa, tj. se obrne na sodišče v zvezi z izvršitvijo odločbe za dodelitev odškodnine, na primer z izvršbo na plačo, bančne račune, nepremičnino ali premičnino, dokler ni dosežena vrednost odškodnine, dodeljene žrtvi kaznivega dejanja.

Zadnja posodobitev: 07/04/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.